

Бартман О. Д.
(юридичний ф-т, IV курс)

ВПЛИВ ОПЕК НА ПРОЦЕС ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

*Кажуть, заперечувати глобалізацію — це те саме,
що заперечувати закони всесвітнього тяжіння.*

Кофі Аннан

Глобалізація включає процес інтеграції та уніфікації різних суспільно важливих сфер: політичної, культурної, правової, економічної. Глобалізація може бути представлена як організація і розширення економічної діяльності, що виходить за межі окремих країн. Вона пов'язана з економічною відкритістю, зростанням взаємозалежності в торговій, інвестиційній, фінансово-економічній та культурній сферах [1].

Внаслідок процесу глобалізації, якого неможливо уникнути в час стрімкого розвитку суспільства, зростає й залежність країн одна від одної. Це відбувається шляхом утворення різноманітних організацій.

Важливу роль в процесі глобалізації відіграють міжнародні економічні організації, що регулюють товарні ринки і міжнародні торговельні відносини. Саме тому хотілося б сконцентрувати увагу на діяльності Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК) та відповісти на питання, а який же її вплив на процес глобалізації?

Реального впливу на врегулювання товарного ринку досягла лише невелика кількість організацій. Найуспішнішою з них, фактично, є ОПЕК. Цьому сприяли такі позитивні факти, як: 1) особливість нафти як базисного сировинного ресурсу, 2) концентрація її видобутку у невеликій кількості країн, що розвиваються, 3) залежності розвинутих країн від імпорту нафти, 4) зацікавленості ТНК в зростанні цін на нафту [2].

ОПЕК діє з 1960 р. Її членами є країни, чия економіка багато в чому залежить від доходів від експорту нафти. Основна мета організації — контроль над світовими цінами на нафту, а також координація та уніфікація нафтової політики країн-членів, яка полягає у діяльність приватних організацій, а також компетентних органів держави або декількох держав, спрямована на вироблення правових норм, що однаково б регулювали цей вид суспільних відносин [3]. Варто зазначити, що така діяльність, безперечно, є проявом глобалізації.

В результаті «старань» країн ОПЕК рівень цін на нафту був помітно завищений. ОПЕК — це яскравий приклад впливу на процес глобалізації картелю, який був створений лише з однією метою: щоб спільними зусиллями збагачуватись. Країни ОПЕК контролюють 72,4 % усіх запасів нафти, а постачають на ринок 40,5 %. Виникає така закономірність: країни ОПЕК, чії запаси нафти становлять 3/4 від світових, займають лише 40 % від ринку, а 1/4 світових запасів нафти контролюють Росія, США, Канада, Норвегія та інші країни, які не є учасниками ОПЕК і займають 60 % ринку [4]. Так склалося не через те, що ОПЕК нездатне вийти на ринок через конкурентів, а тому що саме це дає змогу встановити найоптимальнішу ціну на нафту, яка була б вигідна країнам-експортерам нафти.

Собівартість видобутку 1 бареля нафти в Саудівській Аравії, складає трішки більше 2 \$, а собівартість російського бареля з урахуванням розвідки та буріння складає приблизно 21 \$. Враховуючи те, що для інших експортерів собівартість 1 бареля нафти є в 10 разів вищою, ніж для країн-членів ОПЕК, сьогодні ціна за барель нафти становить 110 \$ за марку Brent. Це створює всі умови для отримання учасниками ОПЕК надприбутку. Прибуток ОПЕК складає 1 і більше трлн дол. на рік [5].

Що з того, що ціни на нафту зростають? Навіть якщо ціна виросте в декілька разів, а за нею відповідно і бензин, здавалося б, яке звичайній людині до цього діло, адже на роботу можна і пішки пройтись, або їздити на велосипеді, тим паче, що це корисно. Хоча велика частка нафти використовується для приведення в рух різноманітного виду транспорту, все ж таки певна частка її йде і на опалювальні потреби, частина на отримання хімічних компонентів, які використовуються практично у всіх споживчих товарах, що продаються сьогодні на прилавках магазинів. Зростання цін на нафту призводить до здорожчання споживчих товарів.

Прикриваючись «щитом» стабілізації цін на світовій арені, ОПЕК не вказує, що основним штучним дисбалансом на ціновому ринку виступає й сам ОПЕК. Регулюючи пропозицію на ринку, ОПЕК захищає світ сам від себе. Впливаючи на ціни на нафту, ОПЕК впливає і на стан економіки розвинутих країн, які є залежними від імпорту нафти.

Постійні конфлікти на Близькому Сході, які дуже часто підтримують ріст цін на нафту одночасно зі спадом в глобальній економіці, тісно зв'язані з членами ОПЕК Іраном, Іраком, Лівією.

В процесі глобалізації, особливо якщо це стосується економіки, вважаю, неможливо знайти об'єднання яке б не відстоювало

свої інтереси, ТНК чи інших неофіційних структур, наприклад, «Клуб 500» чи «Більдерберзька група» тощо. На прикладі ОПЕК бачимо, які фантастичні фінансові результати можна отримати йдучи шляхом глобалізації.

Література

1. Глобальні модерності / За ред. Майка Фезерстоуна, Скота Леша і Роланда Робертсона / Пер. з англ. Т.Цимбала. — К.: «Ніка-Центр», 2008. — 400 с.
2. Добыча: Всемирная история борьбы за нефть, деньги и власть, Дэниел Ергин. — М.: »Альпина Паблицер», 2011. — 960 с.
3. Офіційний сайт ОПЕК [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.opec.org/opec_web/en/about_us/
4. Офіційний сайт BP [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bp.com>
5. Офіційний сайт Financial Times [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ft.com>

Беленька О. О.

(фінансово-економічний ф-т, магістрантка)

СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНИЙ БІЗНЕС: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Останнім часом все більшої актуальності набуває проблема соціально орієнтованого бізнесу. Все більше вітчизняних та зарубіжних науковців у своїх працях намагаються довести необхідність копоративної соціальної відповідальності, розкриваючи питання її сутності, майбутніх перспектив фірм та проблем впровадження.

Незважаючи на теоретичні напрацювання та практичне втілення соціальної відповідальності досі відкритим залишається питання специфіки управління соціальною відповідальністю бізнесу в сучасних умовах господарювання.

Перш за все, зауважимо, що управління соціальною відповідальністю організації полягає у реалізації функцій менеджменту, які спрямовані на реалізацію інтересів зацікавлених сторін, беручи на себе відповідальність за вплив їхньої діяльності на підвищення